☐

Iu Mien

Iu Mien (txinera tradizionalez: 勉語 edo 勉方言; thailandieraz: ภาษา อิวเมี่ยน) hizkuntza Txinako, Vietnamgo, Tailandiako eta, diasporaren ondorioz, Ameriketako Estatu Batuetako Iu Mienek hitz egiten duten hizkuntza da. Beste Hmong-Mien hizkuntzak bezala, tonala eta monosilabikoa da.

Txinako adituen arabera, neutroa Changdongeko, Guangxiko Jinxiu Yao Konderri Autonomoko da. Mendebaldeko Iu Mienek ere hitz egiten dute, baina bertako gehiengoa Laosko errefuxiatuak direnez, beren dialektoak laoseraren eta thailandieraren influentzia dauka.[1]

Iu Mienak %78ko antzekotasun lexikoa dauka Kim Munarekin, %70ekoa Biao-Jiao Mienarekin eta %61ekoa Dzao Minarekin.

Iu Mien	
Datu orokorrak	
Hiztunak	820.000
Hizkuntza familia	
giza hizkuntza Hmong–Mien languages (en) Mienic languages (en)	
Informazio filologikoa	
Alfabetoa	txinatar karakterea eta latindar alfabetoa
Hizkuntza kodeak	
ISO 639-3	`ium`
Ethnologue	`ium (http://www.ethnologue.com/language/ium)`
Glottolog	`iumi1238 (https://glottolog.org/resource/languoid/id/iumi1238)`

Eduki-taula

- **Banaketa geografikoa**
- **Dialektoak**
- **Fonologia**
  - Kontsonanteak
    - Hitzen hasiera
    - Koda
  - Bokalak
- **Erreferentziak**
- **Kanpo estekak**

Banaketa geografikoa

Txinan, Iu Miena hurrengo konderrietan hitz egiten da. 130.000 hiztun daude Hunango probintzian (*Xiangnan* 湘南 dialektoa) eta 400.000 hiztun Guangxi, Yunnan, Guangdong, Guizhou, eta Jiangxi probintzietan (*Guangdian* 广滇 dialektoa).

Dialektoak

Iu Mienaren dialekto ugari ezagutzen dira, klanen eta kokapen geografikoaren arabera aldatzen direnak.

Vietnamen, Daoen Đại Bản, Tiểu Bản, Quần Chẹt, Ô Gang, Cóc Ngáng, eta Cóc Mùn azpitaldeek Iu Mienaren dialektoak hitz egiten dituzte.

Fonologia

Kontsonanteak

31 kontsonante fonema ditu Iu Mienak. Bere kontsonanteen ezaugarri berezi bat sudurkati eta albokari mutuen presentzia da.

Iu Mienaren fonema kontsonanteak (dialekto ezezaguna)

	Ezpainkariak		**Hobikariak**		**Post hobikariak**		**Sabaikariak**		**Belarrak**		**Glotalak**
Sudurkariak	m̥	m	n̥	n			ɲ̥	ɲ	ŋ̊	ŋ	
Herskariak	pʰ p	b	tʰ t	d					kʰ k	g	ʔ
Afrikatuak			t͡sʰ t͡s	d͡z	t͡ɕʰ t͡ɕ	d͡ʑ					
Frikariak	f		s								h
Aproximanteak							j		w		
Alboko apr.-ak					l̥	l					

1. Iu Mienaren ortografia neutroan, soinu herskarien sinboloak ez datoz IPA sinboloekin bat, eta ⟨t⟩, ⟨d⟩, eta ⟨nd⟩ erabiltzen ditu /tʰ/, /t/, eta /d/ irudikatzeko. Hori mandarineran erabiltzen den Pinyinak eragiten du, non ⟨t⟩ak ⟨d⟩ak /tʰ/a eta /t/a irudikatzen dituzten. Pinyinaren influentzia ⟨c⟩, ⟨z⟩, eta ⟨nz⟩k /t͡sʰ/, /t͡s/,eta /d͡z/ irudikatzen dituzten, eta ⟨q⟩, ⟨j⟩, eta ⟨nj⟩k /t͡ɕʰ/, /t͡ɕ/, and /d͡ʑ/.
2. Aumann eta Chengqianen (https://web.archive.org/web/20040821144929/http://crcl.th.net/sealex/Aumann_IuMienDict.pdf) esanetan, dialekto txinatar batean, post hobikariak sabaikari herskariek ordezkatzen dituzte.
3. Daniel Bruhnen (http://linguistics.berkeley.edu/~dwbruhn/dwbruhn_iu-mien.pdf) hitzetan, ezpainkari mutuak benetan sekuentziak dira ([h̃m], [h̃n], [h̃ŋ], eta [h̃ɲ]), eta, albokari mutua, alboko frikari mutua ([ɬ]).
4. Bruhnek Iu Mien amerikarrek sudurkari eta albokariak /h/rekin ordezkatzeko probabilitate handiagoa dutela behatu zuen, eta aproximante hobikari-sabaikariak sabaikari-hobikari barianteekin.

Hitzen hasiera

Kontsonante guztiak, /ʔ/ izan ezik, ager daitezke hitz hasieran.

Koda

Koda kontsonanteak debekatzen dituen Hmongak ez bezala, Iu Mienak koda posizioa har dezaketen zazpi kontsonante dauzka: /m/, /n/, /ŋ/, [p̚], [t̚], [k̚], eta /ʔ/. Herskarietako batzuek, koda bezala funtzionatu ahal izateko, hainbat tonuk lagundu behar dituzte, esaterako, /ʔ/ ⟨c⟩ edo ⟨v⟩k lagunduta bakarrik bete dezake koda funtzioa.

Bokalak

Iu Mienaren monoptongoak (dialekto ezezaguna)

	Aurrekoak	**Erdikoak**	**Atzekoak**
Goikoak	i		u
Goi-erdikoak	e		o
Behe-erdikoak	ɛ	ɜ	
Behe hurbilekoak	æ	ɐ	
Behekoak	aː		ɒ

Erreferentziak

1. ↑ *Ethnologue report for language code: ium.* (https://www.ethnologue.com/language/ium).

Kanpo estekak

Autoritate kontrola	**Wikimedia proiektuak** · Datuak: Q2498808 · **Identifikadoreak** · NDL: 00574236 (https://id.ndl.go.jp/auth/ndlna/00574236)

"https://eu.wikipedia.org/w/index.php?title=Iu_Mien&oldid=7767196"(e)tik eskuratuta

To ar

Nabigazioa

- Azala
-
- Txokoa
- Albisteak
- Aldaketa berriak
- Ausazko orria
- Laguntza
- Dohaintza egin

Tresnak

- Honanzko lotura duten orriak
- Lotutako orrietako aldaketak
- Fitxategia igo
- Orri bereziak
- Lotura iraunkorra
- Orri honen datuak
- Artikulu hau aipatu
  Wikidata itema

Inprimatu/esportatu

- Liburu bat sortu
- PDF gisa jaitsi
- Inprimatzeko bertsioa

Beste hizkuntzak

- Piemontèis
- Русский
- Polski
- English
- Norsk nynorsk
- Português
- Français
- Tagalog
- Kiswahili
- Коми
- 日本語
- Tiếng Việt
- Fiji Hindi
- 中文

Aldatu loturak

WIKIPEDIA Entziklopedia askea

Orriaren azken aldaketa: 12 martxoa 2020, 09:45.

Testua Creative Commons Aitortu-PartekatuBerdin 3.0 lizentziari jarraituz erabil daiteke; baliteke beste klausularen batzuk ere aplikatu behar izatea. Xehetasunen berri izateko, ikus erabilera-baldintzak.